Issue- 4
03/08/2025
By; Arslan,
E-mail: havahihume@gmail.com

کاغذی نقاب

કાગાઝી નકાબ

Issue - 3 में हमने अहमदाबाद के चमनपुरा विस्तार मे हुए दंगो पर नजर डाली, ईस हिस्से में बाकी ईलाको के किस्से रखे जायेंगे.

- <u>નરોડા ગામ / નરોડા પાટિયા:-</u>

અમદાવાદ શહેરથી લગભગ ૧૫ કિમી દૂર, નરોડા ગાંવ અને નરોડા પાટિયામાં લગભગ ૧,000 દૈનિક વેતન મેળવતા મુસ્લિમો રહે છે. અહીંના ઘણા રહેવાસીઓ કર્ણાટક અને મહારાષ્ટ્રથી સ્થળાંતરિત છે. આ વિસ્તાર શહેરના બહારના ભાગમાં આવેલો છે, જે નિર્જન હાઇવે રોડ પર સ્થિત છે. બચી ગયેલા લોકોનો આરોપ છે કે નજીકમાં આવેલી ગોપીનાથ અને ગંગોત્રી હાઉસિંગ સોસાયટીઓમાં ઘણા હુમલાખોરો રહે છે. સરકારનું એસટી વેરહાઉસ પહોળા રસ્તાની પેલે પાર આવેલું છે.

નરોડા પાટિયા અને નરોડા ગાંવમાં વીએચપી ઉશ્કેરણીનો લાંબો ઇતિહાસ છે. પોલીસ-સૂત્રોએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપનારા નિષ્ણાત સાક્ષીઓને જણાવ્યું હતું કે ૧૯૯૯માં એક દરગાહ તોડી નાખવામાં આવી હતી અને તેની જગ્યાએ મૂર્તિ સ્થાપિત કરવામાં આવી હતી. તે સમયે, સ્થાનિક પોલીસે દરગાહનું સમારકામ કર્યું હતું અને ડૉ. જયદીપ પટેલ, માયા-કોટદાણી અને અમરીશ પાંડે સહિત ૧૦-૧૫ લોકોની ધરપકડ કરી હતી. તત્કાલીન ગૃહમંત્રી હરેન પંડ્યા દ્વારા પોલીસ પર દબાણ વધારવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ પોલીસ પોતાની વાત પર અડગ રહી અને કાયદા તોડનારાઓને પીછેહઠ કરવાની ફરજ પડી.

જોકે, આ વખતે નરોડામાં પરિસ્થિતિ અલગ હતી. હકીકતમાં, નરોડા પાટિયા પર તોફાનીઓ દ્વારા હુમલો અને ત્યારબાદ નજીકના નરોડા ગાંવ - લગભગ 1,000 મુસ્લિમોની વસાહત - પર હુમલો કરવાથી આખો વિસ્તાર સંપૂર્ણપણે બરબાદ અને તબાહ થઈ ગયો.

૨૩ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૨ સુધી અમદાવાદ શહેરમાં વિવિધ રાહત શિબિરોમાં રહેતા કેટલાક ડઝન જેટલા બચી ગયેલા સાક્ષીઓના જણાવ્યા અનુસાર, નરોડા પાટિયા અને નરોડા ગાંવ પર પહેલો હુમલો ૨૮ ફેબ્રુઆરીની સવારે ૯ વાગ્યે શરૂ થયો હતો, જે દિવસે વીએચપી અને બજરંગ દળ દ્વારા સત્તામાં રહેલી સરકારના સમર્થનમાં ગુજરાત બંધનું એલાન આપવામાં આવ્યું હતું. <u>તે સવારે, ૫,000 થી ૧૦,000 લોકોના મોટા ટોળાએ ખાકી ચડ્ડી અને કેસરી જેકેટ પહેરીને માથા પર કાળા પટ્ટા બાંધીને વિસ્તારના લઘુમતી રહેવાસીઓ પર હુમલો કર્યો. તેઓ ભાલા, તલવારો, એસિડ બોમ્બ અને પેટ્રોલ બોમ્બથી સજ્જ હતા. તેઓ તેમના કામ માટે ગેસ સિલિન્ડરનો ઉપયોગ કરતા હતા. હુમલાખોરો પેટ્રોલને કોઈ દ્રાવક સાથે ભેળવી રહ્યા હતા. એકત્ર થયેલા પુરાવા મુજબ, વપરાયેલ ડીઝલ અને પેટ્રોલ પણ એસટી વેરહાઉસનું હતું</u>.

તેઓએ પહેલા આ વિસ્તારમાં આવેલી નૂરાની મસ્જિદ પર હુમલો કર્યો અને એલપીજી સિલિન્ડર, ટાયર, પેટ્રોલ અને કેરોસીનની મદદથી તેને બાળી નાખવાનું શરૂ કર્યું. સ્વબચાવમાં, નરોડાના રહેવાસીઓએ પથ્થરમારો શરૂ કર્યો. ત્યારબાદ પોલીસે હુમલો કરી રહેલા સમુદાય પર ગોળીબાર કર્યો. પોલીસ ગોળીબારમાં ચાર લોકો માર્યા ગયા અને બે ઘાયલ થયા. સવારે લગભગ

10-10.30 વાગ્યે નૂરાની મસ્જિદનો મિનારો તૂટી ગયો. પહેલા હુમલા દરમિયાન, શબીર અહેમદ ખુશિદ અહેમદ અને મહેમૂદ અહેમદ ખુશિદ અહેમદનો પરિવાર જીવતો બળી ગયો. ટોળા નરોડાના હુસૈન નગર અને જવાહરલાલ નગર પર હુમલો કરી રહ્યા હતા.

ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપનારા એક વૃદ્ધ સાક્ષીએ જુબાની આપી હતી કે મસ્જિદ પરના પહેલા હુમલા પછી, જ્યારે લોકો પોતાના ઘરોમાં સલામતી તરફ દોડી રહ્યા હતા, ત્યારે હુમલાખોરોએ તેમને પકડી લીધા અને 2-3 લોકોને સળગાવી દીધા. આ રીતે સળગાવનાર સૌપ્રથમ એક શારીરિક રીતે અપંગ યુવાન હતો. તે હજીરાનો મદ્રાસી મુસ્લિમ છોકરો હતો, જે લગભગ 20-25 વર્ષનો હતો. તેઓએ તેને એક નાની પાનની દુકાનમાં [પાનકા ગલ્લા] મૂકીને તેના પર પેટ્રોલ છાંટીને સળગાવી દીધો. બચી ગયેલા લોકો તેમના ઘરોમાં દોડી ગયા અને લગભગ 3 વાગ્યા સુધી ત્યાં રહ્યા. આ સમય સુધીમાં હુમલો વધુ તીવ્ર બની ગયો અને નરોડા ખાતે હુમલાના નેતાઓ પર એક પણ ગોળી ચલાવવાને બદલે, પોલીસ પીડિતો પર ગોળીબાર કરી રહી હતી. સાંજે ૫ થી ૬ વાગ્યાની વચ્ચે, જ્યારે ટોળું પોતાના ઉન્માદની ચરમસીમા પર હતું, ત્યારે નરોડા ગાંવ અને પાટિયાની ઘણી સ્ત્રીઓ અને છોકરીઓ પર પહેલા બળાત્કાર કરવામાં આવ્યો અને પછી કેરોસીન અને પેટ્રોલ છાંટીને સળગાવી દેવામાં આવી.

હુમલામાં બચી ગયેલા લોકોને યાદ છે કે સ્થાનિક પોલીસે સંપૂર્ણપણે તોફાની ટોળાનો સાથ આપ્યો હતો. કેમ્પના રહેવાસીઓએ જણાવ્યું હતું કે હાજર સ્પેશિયલ રિઝર્વ પોલીસ (SRP) ફોર્સે તેમને આશ્રય આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને રાહ જોઈ રહેલા તોફાનીઓ તરફ ધકેલી દીધા હતા. પોલીસની મદદથી પ્રતિકાર (રોકાણ, આડશ) તોડી પાડ્યા પછી, તોફાનીઓ વસાહતમાં ઘૂસી ગયા, ઇચ્છા મુજબ આગ લગાવી અને લૂંટ ચલાવી.

એક પછી એક સાક્ષીએ પોલીસ અને SRP કર્મચારીઓના પણ તેમની ફરજ બજાવવા અને હુમલા હેઠળના લોકોનું રક્ષણ કરવાનો નિર્લજ્જઇનકાર કર્યો હતો તેની સાક્ષી આપી. ("નહીં, આજ તો ઉપર સે ઓર્ડર આયા કે આજ તુમ્હારી જાન બચાનેકી નહીં હૈ." ("ના, આજે અમને ઉપરથી આદેશ મળ્યો છે કે તમને બચાવવાનો નથી") એક સાક્ષીએ જુબાની આપી હતી કે એક પોલીસકર્મી, કેકે મૈસૂરવાલાએ તેને સ્પષ્ટપણે કહ્યું હતું.)

પોલીસ કમિશનર પી.સી. પાંડેને 28 ફેબ્રુઆરીની સવારથી જ અમદાવાદની બહાર આવેલા આ એકલા મુસ્લિમ વસાહત પર થયેલા હુમલાની જાણ હતી, જ્યારે તેમના મોબાઇલ ફોન પર બે ડઝનથી વધુ કોલ કરવામાં આવ્યા હતા જેમાં વિસ્તારના રહેવાસીઓ મદદ માટે આતુર હતા. પરંતુ કોઈ મદદ ન મળી. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા પુરાવાઓ દ્વારા તેમની ટીમ અને પી.આઈ. કે. મૈસુરવાલા સાથેના સ્થાનિક પોલીસ સ્ટેશન પર સીધા જ આરોપ મૂકવામાં આવ્યા છે.

સાક્ષીઓએ આરોપ લગાવ્યો છે કે તોફાની ટોળાના નેતાઓ ગોધરામાં હુમલો કરતી વખતે સંદેશ અખબારની નકલો લહેરાવી રહ્યા હતા, અને કહી રહ્યા હતા કે જુઓ તમે મુસ્લિમોએ ગોધરામાં અમારા હિન્દુઓ સાથે શું કર્યું છે. નરોડા ગાંવ અને પાટિયા પર હુમલો કરનારા ટોળાના માણસોને સાક્ષીઓએ ખાખી ચડ્ડી, ટોપી અને કેસરી પટ્ટા બાંધેલા હોવાનું વર્ણવ્યું હતું. ઘણા સાક્ષીઓએ જુબાની આપી હતી કે જ્યારે તેઓ મુશ્કેલીમાં બહાર નીકળતા ત્યારે ચીસો પાડતા હતા, "અલ્લાહ!" અલ્લાહ! હુમલાખોરોએ તેમને ટોણા માર્યા, અને કહ્યું, "ના, બોલો જય શ્રી Rm!

આ વિસ્તારમાં પોલીસે જેમને ગોળી મારીને મારી નાખ્યા હતા તેમાં મોહમ્મદ હુસૈન પણ એક હતો. તેની પત્નીએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપી હતી. સવારે હુમલો શરૂ થયો ત્યારે તે રસ્તાની બીજી બાજુ હતો અને તેના હાથમાં છ મહિનાની પુત્રી હતી. રસ્તાની પેલે પાર, તેની પત્ની સાથે તેમના બે બાળકો પણ હતા. તે જ્યારે તેના પરિવાર સાથે હતો ત્યારે તે ત્યાં જવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો હતો. ગોળી તેના માથામાં વાગી; તે તેના માથાના એક બાજુથી બીજી બાજુ ફૂટી નીકળી. તે ત્યાં જ પડી ગયો. તેની પત્નીએ મદદ માટે પોલીસને બૂમો પાડી, પણ કોઈ મદદ મળી નહીં. જ્યારે તે તેના સુધી પહોંચવાનો પ્રયાસ કરી રહી હતી, ત્યારે પોલીસે તેને ખૂબ માર માર્યો અને પછી બાળકોને માર માર્યો.

તેઓ તેમની રાઈફલના બટ્સથી તેમને મારતા હતા, જેનાથી પત્ની તેના ઘાયલ પતિ સુધી પહોંચી શકતી ન હતી. કેટલાક મુસ્લિમ યુવાનોએ સાક્ષીનાં પતિને રસ્તા પરથી ખેંચવાનો પ્રયાસ કર્યો. તેનુ લોહી ખૂબ વહી રહ્યું હતું, તેથી તેઓએ તેને બાજુમાં ખસેડવાનો પ્રયાસ કર્યો. તેઓ તેને થોડા જ દૂર ખસેડ્યા હતા ત્યારે એક હિન્દુ ટોળું આવ્યું અને તેના પર કેરોસીન રેડ્યું, તેના પર સાયકલના ટાયર નાખ્યા અને તેને ત્યાં જ આગ લગાવી દીધી. પત્ની આ ઘટનાની સાક્ષી હતી. તે મદદ માટે બૂમો પાડી રહી હતી, તેમને રોકવાનો પ્રયાસ કરી રહી હતી, પરંતુ પોલીસે કઈ કર્યું નહીં. પછી જ્યારે ટોળું તેમની તરફ આવ્યું ત્યારે તેણીને તેના ત્રણ બાળકો સાથે ગોપીનાથ સોસાયટી તરફ દોડવું પડ્યું જ્યાં તેનો ભાઈ રહેતો હતો.

જ્યારે તેણી ટ્રિબ્યુનલને મળી ત્યારે તે તે દિવસની ઘટનાઓથી ખૂબ જ આઘાત પામી હતી. હુમલાખોરોએ તેના પતિને ખૂબ જ ખરાબ રીતે બાળી નાખ્યો હતો, તેનો ચહેરો, બધું બળી ગયું હતું. તેમનો 4 વર્ષનો પુત્ર જે બન્યું તે બધું જોનાર હતો અને બાળકી મે 2002 માં હજુ પણ બીમાર હતી, હજુ પણ તેના પિતાને ગુમાવવાથી વ્યથિત હતી. તેણે તેના પિતાનો મૃતદેહ જોયો, તેને લોહી વહેતું જોયું. તે તેના પિતાની હત્યાનો સાક્ષી હતો. ત્રીજું બાળક, એક છોકરી, અઢી વર્ષની છે. અને ક્રૂર સળિયાથી ઘાયલ છ મહિનાની બાળકી સ્વસ્થ થઈ રહી છે. આ મહિલાએ ઘણી નાની છોકરીઓને તેની આંખો સામે નગ્ન દોડતી પણ જોઈ. તેની જુબાની મુજબ, તેઓએ નિર્દોષ બાળકોને પકડીને કાપી નાખ્યા. તેમને તેમની માતાના હાથમાંથી બહાર કાઢવામાં આવ્યા. તેની કાકી (તેની માતાના ભાઈની પત્ની), તેના બે બાળકો, નીલોફર અને સોહેલને જીવતા સળગાવી દેવામાં આવ્યા પછી, હવે ગુલબર્ગમાં તેના માતાપિતાના ગામમાં પાછી આવી છે.

આ સાક્ષીએ ભાગી જવાનો પ્રયાસ કરતી વખતે વિસ્તારની કેટલીક હિન્દુ મહિલાઓને 'પાણી પીવા' કહ્યું. તેઓએ ના પાડી. પછી તે SRP ચોકી પર ગઈ. તેણે ત્યાંના ગણવેશમાં રહેલા એક માણસને મોટી પાણીની ટાંકીમાં જવાની પરવાનગી માંગી જ્યાં તે પાણી મેળવી શકે પરંતુ તેણે ના પાડી. તેણે કહ્યું કે આદેશ હતો કે તેને આગળ જવાની મંજૂરી ન આપવામાં આવે. તેણે હસતાં હસતાં ઉમેર્યું, ``યે તુમ્હારા અખરી દિન હૈ, વૈસે ભી તુમ મારને વાલે હો (`આ તમારા જીવનનો છેલ્લો દિવસ છે, તમે ગમે તેમ કરીને મરવાના છો`). ગણવેશમાં રહેલા એક પોલીસ અધિકારીએ સાક્ષીને આ કહ્યું.

આ સાક્ષી અને અન્ય ઘણા લોકોએ SRP જવાનોના ટોણા મારવાના વર્તનની સાક્ષી આપી. તેમણે તેમને બિલકુલ મદદ કરી ન હતી. હકીકતમાં, ઘણા લોકો તેમના 'સ્થાન' પરથી પીડિતો પર સીટી વગાડી રહ્યા હતા, મજાક કરી રહ્યા હતા અને હસતા હતા. તેઓ ટેપ રેકોર્ડર પર ધાર્મિક ગીતો (મંદિરકે ગાને, ભજન) પણ વગાડી રહ્યા હતા, તેમને પૂરા અવાજે વગાડી રહ્યા હતા. તેઓએ યુવાન મુસ્લિમ છોકરાઓ પર હુમલો પણ કર્યો, તેમને પકડીને, વાળ ખેંચીને, ધક્કો મારીને કહ્યું, હટો, હટો! (`ખસેડો, દૂર કરો!) પોલીસે આ

સાક્ષીના નિવેદનો રેકોર્ડ કર્યા નથી અને તેણીને વળતર પણ મળ્યું નથી.તેણીએ વળતરના પૈસાનો ઉપયોગ પુનર્વસન માટે કરવાની ઇચ્છા વ્યક્ત કરી હતી પરંતુ નરોડામાં નહીં જ્યાં તેણી અને અન્ય ઘણા લોકો માટે બધું જ ખોવાઈ ગયું હતું.

૨૮ ફેબ્રુઆરીની સવારે થયેલા પહેલા હુમલા પછી, બીજો હુમલો બપોરે ૨.30 વાગ્યાની આસપાસ શરૂ થયો જ્યારે ટોળા બસ્તીની ચારે બાજુ ભેગા થઈ ગયા. પહેલા રાઉન્ડના હુમલા અને બીજા રાઉન્ડ વચ્ચે પોલીસને પૂરતા પ્રમાણમાં દળો ભેગા કરવા માટે પૂરતો સમય હતો. આ વખતે, સાક્ષીઓના જણાવ્યા મુજબ, ઘણા હુમલાખોરો એસટી વર્કશોપમાંથી કેરોસીન, ડીઝલ [કાલા ટેલ] અને કાળા તેલથી ભરેલા જેરી-કેન (કેરબા) લઈને જઈ રહ્યા હતા. તેઓએ પહેલા નજીકના કેટલાક પીડિતો પર આ રેડ્યું. એસટી વર્કશોપમાં હાજર કામદારો તેમને કાળા તેલ (ડીઝલ?) પૂરા પાડતા જોવા મળ્યા - જેનો ઉપયોગ તેઓ આગ લગાડવામાં કરતા હતા. આક્રમણકારો કાપડના ગોળા સળગાવી રહ્યા હતા અને પીડિતો પર ફેંકી રહ્યા હતા. તેઓ નજીકના મકાનોની છત પરથી પણ રહેવાસીઓ પર બળતણ અને અગ્નિના ગોળા ફેંકી રહ્યા હતા. જે લોકો આ વિસ્તારમાંથી બહાર આવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા તેમાંથી ઘણાને લાંબી લાકડીઓથી પાછળ ધકેલી દેવામાં આવ્યા હતા. ટ્રિબ્યુનલના સભ્યોની મુલાકાત દરમિયાન અમદાવાદ શહેરના વિવિધ કેમ્પમાં રહેતા નરોડાના ચાર ડઝનથી વધુ સાક્ષીઓએ જણાવ્યું હતું કે પોલીસ કમિશનર પી.સી. પાંડેને તેમના મોબાઇલ ફોન પર મદદ માટે 150 થી વધુ કોલ કરવામાં આવ્યા હતા. શરૂઆતમાં, તેમને ટૂંકા જવાબો મળ્યા હતા, ત્યારબાદ, સાક્ષીઓએ કહ્યું કે, ફોન “Switch off” થઈ ગયો હતો.

નરોડા પાટિયા માં ફક્ત ૭0 લોકોના મોત થયા હોવાનું સૂચવતા સત્તાવાર આંકડા ખોટા હતા, જે ઘણા બચી ગયેલા લોકોના નિવેદનો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે, જેમણે તે વિસ્તારમાંથી ગુમ થયેલા લોકોની વિગતવાર યાદી આપી હતી અને તેમના સગાસંબંધીઓના નામ આપ્યા હતા, જેમને તેમણે પોતાની નજર સામે મરતા જોયા હતા. વાસ્તવિક મૃત્યુઆંક ઘણો વધારે હોવો જોઈએ. ઘણા લોકોએ એ પણ જણાવ્યું હતું કે કેવી રીતે SRP જવાનોએ લોકોના મોટા જૂથને ગેરમાર્ગે દોર્યા હતા - ઘણાં ને ટોળાએ મારી નાખ્યા અને મૃતદેહોને કૂવામાં ફેંકી દીધા. મોટાભાગના મૃતદેહો બળી ગયા હતા અથવા ઓળખી ન શકાય તે રીતે વિકૃત થઈ ગયા હતા - અને મોટાભાગના બચી ગયેલા લોકો તેમના સંબંધીઓના મૃતદેહો સુધી પહોંચી શક્યા ન હતા જેથી તેઓ સન્માનપૂર્વક અંતિમ સંસ્કાર કરી શકે.

ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ રજૂ થયેલા ડઝનબંધ સાક્ષીઓએ લોહીલુહાણ ઘટનાઓનું વર્ણન કર્યું - જ્યાં બાળકોને જીવતા સળગાવી દેવામાં આવ્યા હતા અને સ્ત્રીઓ પર બળાત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. નવ મહિનાની ગર્ભવતી કૌસર બાનો નામની એક મહિલાનું પેટ કાપીને ગર્ભ કાપી નાખવામાં આવ્યો હતો, પછી તલવારની ધાર પર લટકાવી દેવામાં આવ્યો હતો અને પછી જમીન પર પછાડીને આગમાં ફેંકી દેવામાં આવી હતી. પ્રત્યક્ષદર્શીઓના જણાવ્યા મુજબ, ઓછામાં ઓછી બે વધુ મહિલાઓનું પણ આ જ પરિણામ આવ્યું હતું. હુમલાની તીવ્રતા અને ક્રૂરતાએ વસાહતના તમામ બચી ગયેલા રહેવાસીઓને ભાગી જવાની ફરજ પાડી હતી. દરેક ઘર લૂંટાઈ ગયું હતું અને કેટલાકને બાળી નાખવામાં આવ્યા હતા. સમગ્ર વસાહત સંપૂર્ણપણે બરબાદ થઈ ગઈ હતી.

ટ્રિબ્યુનલે મારુખ બાનોની પુત્રી ખૈરુનિસા પર બળાત્કારના સાક્ષીની જુબાની પણ નોંધી હતી. ૧૧ લોકોના ટોળાએ તેના પર સામૂહિક બળાત્કાર કર્યો હતો.આ ક્રૂર કૃત્ય પછી તરત જ, તેઓએ પરિવારને એક પછી એક જીવતો સળગાવી દીધો. માતાનું માથું કાપી નાખવામાં આવ્યું. આ પરિવારના જે મૃતદેહો મળી આવ્યા હતા તે ભયાનક ક્રૂર સ્થિતિમાં હતા.

ગુજરાતના અન્ય વિસ્તારોની જેમ, નરોડા ગાંવ અને પાટિયામાં થયેલી હિંસામાં પૂર્વયોજિત અને ભયાનક હિંસાનો સમાવેશ થતો હતો અને ટ્રિબ્યુનલની મુલાકાત સમયે, આગ લગાડવાની ઘટનાઓ વારંવાર થતી હતી. મહિલાઓ અને છોકરીઓ સામે જાતીય ગુનાઓ, જેમાં બળાત્કારનો પણ સમાવેશ થતો હતો, તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. 6 વર્ષના ઇમરાનની હત્યાના એક પ્રત્યક્ષદર્શીએ પણ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપી હતી.

સાક્ષીએ વર્ણવ્યું હતું કે કેવી રીતે 6 વર્ષના ઇમરાનના મોંમાં પાણીને બદલે પેટ્રોલ રેડવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ તેના મોંમાં સળગતી દિવાસળી નાખવામાં આવી હતી અને બાળક ફાટી ગયું . કૌસર બાનોના 76 વર્ષીય પિતા, જેમણે તેની ગર્ભવતી પુત્રી સહિત પરિવારના સાત સભ્યો ગુમાવ્યા હતા, તેમના ભત્રીજા, જાવેદ ઇસ્માઇલ, જે કામ કરતો હતો, સાથે બચી ગયા છે. આ સાક્ષીએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપી હતી. તેના માતાપિતાને તેની આંખો સામે જ સળગાવી દેવામાં આવ્યા હતા. તેણે ટોળાને સાંભળ્યું, જેમણે લોખંડના સળિયા અને લાઠીઓથી હુમલો કર્યો અને પછી આગ લગાવી, બૂમો પાડી, "તમે અમારી ટ્રેન સળગાવી દીધી છે, અમે તમને જવા દઈશું નહીં!" જાવેદને ખૂબ જ ઈજા થઈ. તેના માથા પર ધાતુના સળિયા/પાઈપથી મારવામાં આવ્યો અને તે બેભાન થઈ ગયો. હુમલો કરતા પહેલા તેણે જોયું કે હુમલાખોરો પડોશની એક યુવતીને ધાતુના સળિયા/પાઈપથી મારતા હતા અને પછી તેની હત્યા કરી. ત્યારબાદ એક વ્યક્તિએ તેની આંખ પર હુમલો કર્યો અને તે બેભાન થઈને પડી ગયો.

યુવાન જાવેદના પિતા, ઇસ્માઇલભાઇ, જે એક દરજી હતા, અને પરિવારના બે અન્ય સભ્યો, તેમની માતા અને બહેન, પણ માર્યા ગયા હતા. ફક્ત તેમના કાકા, કૌસર બાનોના પિતા જીવિત છે. આ પરિવારમાં મૃતકોમાંથી કોઈની ઓળખ થઈ શકી નથી. કૌસર બાનોના પિતાએ ટ્રિબ્યુનલને જણાવ્યું હતું કે હવે તેમની પાસે જીવવા માટે બહુ ઓછું છે. તેમણે પહેરેલી સોનાની વીંટીનો ઉપયોગ તેમના અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ માટે કરવામાં આવશે.

નરોડા પાટિયાના ઘણા પીડિતો/બચી ગયેલાઓને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવા પડ્યા હતા અને તેમને ઘણા દિવસો સુધી VS હોસ્પિટલ અથવા LG હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. ઘણાને એક અઠવાડિયા કે દસ દિવસ પછી તેમના પરિવારો સાથે ફરીથી જોડવામાં આવ્યા. પીડિતો પર બળી ગયેલી ઇજાઓની ગંભીરતા ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અવલોકન કરી શકાય છે, ખાસ કરીને સુંદરમનગર રાહત શિબિરમાં રહેતા લોકોમાં. બળી ગયેલી ઇજાઓના પીડિતો માટે કોઈ સહાય કે રાહત આપવામાં આવી નથી, જોકે ગોધરા પછીના હત્યાકાંડમાં આગ લગાડવી એ હિંસાની એક ટેકનિક હતી જેનો અવિરત ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા સાક્ષીઓના નિવેદનો અનુસાર, ઓછામાં ઓછા 80 લોકોને જીવતા સળગાવી દેવામાં આવ્યા હતા અને ગંગોત્રી પાછળ આવેલા તિસ્રા કુઆ અને એસટી વર્કશોપ પાછળ આવેલા ગોપી પાર્કમાં ફેંકી દેવામાં આવ્યા હતા. 70 વર્ષીય મહિલા, તરકસ બીબી અબ્દુલ ગનીને જીવતી સળગાવી દેવામાં આવી હતી. પોલીસ સંપૂર્ણપણે નિષ્ક્રિય હતી અને તેનાથી ટોળાને પ્રેરણા મળી. સંદેશ હતો, "મુસ્લિમ કો ઝિંદા જલાઓ" ("મુસ્લિમોને જીવતા સળગાવી દો"). આઘાતજનક વાત એ હતી કે એસઆરપીએ પણ ટોળાને ટેકો આપ્યો હતો. મુસ્લિમ મોહલ્લા પર ટીયર ગેસ છોડવામાં આવી રહ્યો હતો, જે હકીકતમાં, ટોળા દ્વારા નિશાન બનાવવામાં આવી રહ્યો હતો.

જેમ એક સાક્ષીએ કહ્યું:

મેં તેમને આ કરતા જોયા. અમે આગળ દોડ્યા અને જ્યારે હું અમારા મોહલ્લા પહોંચ્યો ત્યારે લગભગ 3 વાગ્યા હશે. આ સમયે અમે ખરેખર ચિંતિત હતા. ટોળાએ ઘરો સળગાવવાનું, લૂંટફાટ કરવાનું, પેટ્રોલ ફેંકવાનું અને ઇમારતોમાં આગ લગાડવાનું શરૂ કરી દીધું હતું. અમારા ઘરો કાચાં મકાનો (કાચા/અસ્થાયી બાંધકામો) હોવાથી, અમે નજીકના પાકા આરસીસી ઇમારતોની છત પર ચઢી ગયા. ગોપીનાથ, ગંગોત્રીનગર માં ઘણા લોકો હતા, જેમાં મહિલાઓ અને બાળકોનો પણ સમાવેશ થતો હતો. આ બપોરે લગભગ 3-4 વાગ્યાનો સમય હતો.

સાંજે ૫ થી ૬ વાગ્યાની વચ્ચે, જ્યારે ટોળું તેના ઉગ્ર વલણની ચરમસીમા પર હતું, ત્યારે અમારી ઘણી સ્ત્રીઓ પર પહેલા બળાત્કાર કરવામાં આવ્યો અને પછી કેરોસીન અને પેટ્રોલ છાંટીને સળગાવી દેવામાં આવી. મેં જોયું તેમને આ કરતા પિતાઓએ તેમની પુત્રીઓ પર બળાત્કાર અંગે દુઃખ સાથે જુબાની આપી. એક ૨૨ વર્ષની સુફિયા બાનો પર તેના પિતાની સામે બળાત્કાર કરીને સળગાવી દેવામાં આવી. સિવિલ હોસ્પિટલ, જ્યાં તેણીને દાખલ કરવામાં આવી હતી અને પછી તેનું મૃત્યુ થયું હતું, તેણે તેના પર થયેલા હુમલાની પુષ્ટિ કરી. જ્યારે તેના પિતા, એક સાક્ષી જેણે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપી હતી, તેણે તેની પુત્રીને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો, ત્યારે તેને ક્રૂરતાથી પકડી લેવામાં આવ્યો અને તેની દાઢી કાપી નાખવામાં આવી. આ પરિવારના સાત સભ્યોની હત્યા કરવામાં આવી - ત્રણ પુત્રો મહેમૂદ (૧૮), અયુબ (૧૪) અને હુસૈન, (૭), ત્રણ પુત્રીઓ સુફિયાબાનો (૨૨), આફરીનબાનો અને શાહીનબાનો (૪), અને તેની પત્ની લાલીબીબી (૪0).

નરોડા ગાંવ અને પાટિયામાં કદાચ સૌથી વધુ હિંસા થઈ હશે અને તે પણ સૌથી વધુ આયોજનબદ્ધ રીતે. આશરે ૧૫0 લોકોને કાપી નાખવામાં આવ્યા હશે, , સામૂહિક બળાત્કાર કરવામાં આવ્યો હશે. આટલી ભયાનક હત્યાકાંડના મહિનાઓ પછી રાજ્યે જીવન ગુમાવનારાઓના ચોક્કસ આંકડા મેળવવાનો કોઈ પ્રયાસ કર્યો નથી. મૃતદેહોને કુવામાં ફેંકી દેવામાં આવ્યા હતા. ખૂબ મોટી સંખ્યામાં મહિલાઓની હત્યા કરવામાં આવી છે. ૬ માર્ચે નરોડા પાટિયામાંથી ૮૬ મૃતદેહોને દફનાવવા માટે ખોદવામાં આવેલી સામૂહિક કબરમાં, ૪૬ મહિલાઓને દફનાવવામાં આવી હતી. નરોડા પાટિયાના પીડિતો પાસે અસ્તિત્વના પુરાવા કે રહેઠાણનો કોઈ કાગળ નથી. મૃતદેહોને બળીને રાખ કરી દેવામાં આવ્યા હોવાથી કોઈ અવશેષો મળ્યા ન હોવાથી મૃત્યુ પ્રમાણપત્રો નથી. સરકારે આ સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા માટે કંઈ કર્યું નથી. અહીંના મોટાભાગના પરિવારો કર્ણાટક, મહારાષ્ટ્ર, બિહાર, રાજસ્થાન પાછા ફર્યા છે.

હિંસાના પ્રમાણ અને ક્રૂરતાને ફક્ત વિગતવાર નોંધવાની જ નહીં, પણ દૃઢતાથી કાર્યવાહી કરવાની પણ જરૂર છે. હુમલાઓમાં તલવારો, લોખંડના સળિયા અને ત્રિશૂલનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. પીડિતોના અંગો કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા, ઘણાને ફક્ત ટુકડા કરવામાં આવ્યા; જ્યારે છોકરીઓ અને સ્ત્રીઓને બળાત્કાર અને બાળી નાખવામાં આવ્યા તે પહેલાં તેમને નગ્ન કરીને ફરાવવામાં આવ્યા.

પોલીસ ઉપરાંત, પીઆઈ કે.કે. મૈસુરવાલા, જેમણે મદદ માટે ભીખ માંગનારા પીડિતોને કહ્યું હતું કે "આજે તમને બચાવવાનો કોઈ આદેશ નથી", સાક્ષીઓએ પણ જુબાની આપી હતી કે કેટલાક એસઆરપી પોલીસે પણ બદમાશોને ટેકો આપ્યો હતો. એસઆરપીના કેટલાક કર્મચારીઓએ અહેવાલ મુજબ - પીડિતોને કહ્યું હતું કે "તુમકો આજ અંદર નહીં લેંગે, તુમકો આજ મારનેકા હૈ" ("અમે આજે તમને (એસઆરપી ચોકીમાં આશ્રય લેવા) નહીં દઈએ, આજે તમારે મરવું પડશે"). એસટી વર્કશોપના ઘણા કામદારો, સરકારી કર્મચારીઓ પણ તેમાં સામેલ હતા. તેઓ "જય શ્રી રામ!" ના નારા લગાવી રહ્યા હતા અને તેઓએ પીડિતો પર

પથ્થરમારો કર્યો અને સળગાવવા માટે ઇંધણ/ડીઝલ પણ પૂરું પાડ્યું. એસઆરપી કે એસટી વર્કશોપના કામદારો હુમલો કરાયેલા લોકોની મદદ માટે આવ્યા નહીં.

હુમલાનું પ્રમાણ અને ક્રૂરતા સ્પષ્ટ પૂર્વ આયોજન અને તાલીમ સૂચવે છે, ખાસ કરીને જ્યારે આ વિસ્તાર પર હુમલો ઓછામાં ઓછા સાડા સત્તર કલાક સુધી ચાલ્યો ત્યારે. અંતે, 29 ફેબ્રુઆરીની સવારે 2.30 વાગ્યે વધારાના CP ટંડન દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી પોલીસ સુરક્ષા હેઠળ શાહ-એ-આલમ કેમ્પના શરીફ ખાને નરોડા ગાંવ અને પાટિયાના પીડિતોને બચાવ્યા. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નોંધાયેલા મહત્વપૂર્ણ પુરાવાઓમાંની એક નરોડા ગાંવ અને પાટિયા વિસ્તારના યુવાનોની હતી જેઓ સાપ્તાહિક ધોરણે સરદારનગર અને દ્વારકાનગર ખાતે બજરંગ દળ કેમ્પમાં હાજરી આપતા હતા. આ કેમ્પ ઓગસ્ટ-સપ્ટેમ્બર 2001 થી શરૂ થયા હતા. આમાંની કેટલીક બેઠકો ગુપ્ત હતી, ફક્ત વિશ્વાસુ મંત્રીઓ માટે જ હતી. આ કેમ્પમાં તલવારો અને ત્રિશૂલનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું. યુવાનોને "યુદ્ધ" માટે સતત લશ્કરી તૈયારીની સ્થિતિમાં રહેવા માટે ઉત્તેજીત કરવામાં આવ્યા હતા. આ શિબિરોમાં હાજરી આપનારાઓ દ્વારા નોંધાયેલ અને ટ્રિબ્યુનલને આ વિશે વિગતો જાહેર કરનારાઓ દ્વારા "નિયમિત શિક્ષણ" એ હતું કે "નફરત"નું મુખ્ય લક્ષ્ય મુસ્લિમો હતા.જે સભ્યો હાજરી આપી રહ્યા હતા અને તાલીમ લઈ રહ્યા હતા તેમને પણ ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે જો કંઈપણ થશે તો પોલીસ અને સંગઠન તરફથી રક્ષણ આપવામાં આવશે. શિબિરો વિશે વાત કરનારા ઘણા લોકોએ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો હતો કે તાલીમથી સામાન્ય યુવાનો આતંકવાદી બન્યા.

નરોડામાં, મુસ્લિમોના ૧,૧૦૦ ઘરો પહેલા લૂંટી લેવામાં આવ્યા હતા અને પછી તેમાંથી ૨૫ ટકા ઘરો બાળી નાખવામાં આવ્યા હતા. સાક્ષીઓએ એક ખાસ પદાર્થ વિશે વાત કરી હતી - સફેદ રંગના પાવડરનું પેકેટ, જે વ્યક્તિની ચામડી પર નાખવાથી ચામડી બળવા લાગે છે. એકવાર માંસ ખુલ્લું થઈ જાય પછી, લોકો બળીને મરી ગયા. ઘણા સાક્ષીઓએ હુમલાખોરોને આ સફેદ રંગનો પદાર્થ ફેંકતા જોયો હતો. તેઓએ તેને ફેંકવા માટે પોતાના હાથનો ઉપયોગ કર્યો હતો પરંતુ સાક્ષીઓ કહી શક્યા ન હતા કે હુમલાખોરોએ તેને ફેંકતી વખતે પોતાને બચાવવા માટે કંઈક વાપર્યું હતું કે નહીં. નરોડામાં, શાહીન બાનો (૨૨) એ ત્યાં રહેતા એક હિન્દુ પરિવાર વિશે વાત કરી, જેણે વિચાર્યું કે, સાંભળ્યું હશે કે કંઈક થવાનું છે કારણ કે તેઓ હુમલા શરૂ થયા પહેલા રાત્રે ભાગી ગયા હતા. ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જુબાની આપનારા ઘણા સાક્ષીઓ ડૉ. જયદીપ પટેલ (વિહિપ) અને માયા કોટદાણી (ભાજપ ધારાસભ્ય) ના સાક્ષી હતા જે ખરેખર ટોળાનું નેતૃત્વ કરી રહ્યા હતા. તેઓ અન્ય આરોપીઓને હિંસક જાતીય ગુનાઓ કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં પણ મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી રહ્યા હતા. રાજકારણીઓમાં અન્ય આરોપીઓમાં અશોક (એમએલસી) અને વલ્લભ (એમએલસી) હતા જેમના નામ પ્રત્યક્ષદર્શીઓ દ્વારા સીધા જ આપવામાં આવ્યા હતા.

મુખ્ય આરોપીઓમાંના એક, ભવાની સિંહ છારાને ઘણા સાક્ષીઓએ હુમલા પહેલા રહેવાસીઓને ડરાવનારા અને ધમકાવનારા તરીકે ઓળખાવ્યા હતા. તે 'સૌથી ઘૃણાસ્પદ ગુનાઓમાં સામેલ હતો. તેનું બીજું નામ છે પણ લોકો તેને ભવાની કહેતા હતા. તે AMTS માટે કામ કરતો ડ્રાઇવર છે, તેનો એક પુત્ર છે જે ભદ્ર કોર્ટમાં વકીલ છે, અને મોહલ્લા/વિસ્તારમાં રહેતો હતો. સાક્ષીઓએ જણાવ્યું હતું કે તેની મોટી મૂછો છે અને તે છારા (આદિવાસી), રાઠોડ છે. તે છોકરીઓ અને મહિલાઓને કપડાં ઉતારવા, તેમને ફરાવવા અને પછી તેમના પર બળાત્કાર કરવા માટે જવાબદાર હતો. આઠ વર્ષના નાના છોકરાઓએ તેમની બહેનો અને માતાઓ સામે આ પ્રકારના ગુના જોયા છે. સ્ત્રીઓના અંગો કાપી નાખવામાં આવ્યા હતા, સ્ત્રીઓના શરીરમાં વિવિધ વસ્તુઓ નાખવામાં આવી હતી. ભવાની છારા ઉપરાંત, સૂરજ છારા અને છારાનગરના ઘણા છારા ટોળામાં હતા, ખાસ કરીને સ્ત્રીઓ સામેના

ગુનાઓ શરૂ કરતા હતા. ગુડ્ડુ છારા, મુકેશ જીવણલાલ બન્યા (સ્થાનિક સ્તરના ભાજપ/વિહિપ કાર્યકર) ના પુત્ર, આરોપીઓમાંથી એક, જ્યારે ટ્રિબ્યુનલે પુરાવા નોંધ્યા ત્યારે તે ફરાર હતો.

જયદીપ પટેલ (VHP માં પ્રવીણ તોગડિયા પછી બીજા ક્રમે) ટોળાનો નેતા હતો. વ્યવસાયે ડૉક્ટર, જયદીપ પટેલ ગોધરાથી અમદાવાદ જતા મોટર કાફલામાં મુસાફરી કરનારાઓમાંનો એક હતો અને રસ્તામાં લોકોને ઉશ્કેરતો હતો. ગુડ્ડુ છા રા, મુકેશ જીવણલાલ બાણ્યાનો પુત્ર; ભવાની સિંહનો પુત્ર રતિલાલ; એએમટીએસ ડ્રાઇવર, મુંગના છારા; મનોજ વિડીયો પ્રા. ફર્મના માલિક; મુરલી નારણ સિંધી; સતીષ મહાદિક; બિપિન પંચાલ (જેની પાસે ઘાતક બંદૂક હોવાનું કહેવાય છે, તે ઉદય ગેસ એજન્સીનો માલિક છે), મુખ્ય આરોપી છે.

રતિલાલ, AMTS ડ્રાઇવર મુંગના છારા અને મનોજ વિડીયોના માલિક બળાત્કારીઓ હતા. બિપિન પંચાલ, જેને બિપિન સિંધી તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે, (સ્થાનિક સ્તરના ભાજપ/ VHP કાર્યકર), પાસે 400-500 ગેસ સિલિન્ડર સ્ટોકમાં હોવાનું માનવામાં આવે છે. તેમાંથી ઘણાનો ઉપયોગ ઘરો અને અન્ય ઇમારતોમાં વિસ્ફોટ કરવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો. એવું માનવામાં આવે છે કે શોલા સેટેલાઇટ વિસ્તારથી ટ્રકો મોટા ટોળાને મુક્તપણે ફરવા માટે સક્ષમ બનાવવા માટે મોકલવામાં આવ્યા હતા.

વસંત રાઠોડ,
સોલંકી,
અશોક (ભાજપ એમએલસી),
વલ્લભ (ભાજપ એમએલસી),
માયાબહેન કોટદાણી (ભાજપ ધારાસભ્ય),
ડૉ.જયદીપ પટેલ (વીએચપીના પ્રવીણ તોગડિયા પછી બીજા ક્રમે), ટોળાનું નેતૃત્વ કરવા માટે.
ગુડ્ડુ છારા, મુકેશ જીવનલાલ બાન્યાના પુત્ર (સ્થાનિક કક્ષાના ભાજપ/VHP કાર્યકર)
ભવાનીસિંહના પુત્ર રતિલાલ
એએમટીએસ ડ્રાઈવર, મુંગના છારા
મનોજ વિડીયોના માલિક પ્રા. પેઢી
મુરલી નારણ સિંધી
સતીશ મહાડિક
બિપિન પંચાલ સિંધી, માલિક ઉદય ગેસ એજન્સી (સ્થાનિક સ્તરના BJP/VHP કાર્યકર)
જય ભગવાન (ગંગોત્રી એપાર્ટમેન્ટ્સ); (સ્થાનિક કક્ષાના BJP/VHP કાર્યકર)
નરેશ અને છોટા, (સ્થાનિક કક્ષાના BJP/VHP કાર્યકર)
પ્રવીણ મોદી,
લંગડા છારા,
નટરાજવાલા સિંધી,
સંગીત ફર્નિચરવાલા સિંધી.
બળાત્કારનો આરોપીઃ રતિલાલ, એએમટીએસ ડ્રાઈવર મુંગના છારા અને મનોજ વીડિયોના માલિક

આરોપી (હુમલાખોરો): બજરંગ દળ/VHPકાર્યકરો
આરોપી (પોલીસ): આઈજીપી, પોલીસ કમિશનર, પી.સી. પાંડે,
અને પીઆઈ કેકે મૈસુરવાલા

- બાકી અમદાવાદ :-

૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૨ ના રોજ અમદાવાદ શહેર અને તેની આસપાસના વિસ્તારોને ટોળા દ્વારા વ્યવસ્થિત રીતે નિશાન બનાવવામાં આવ્યા હતા. ગુલબર્ગ સોસાયટી પરનો હુમલો વહેલી સવારે શરૂ થયો હતો, પરંતુ લગભગ ૯ વાગ્યા સુધીમાં, નરોડા ફળ બજાર, વટવા, ગોમતીપુર અને સુંદરમનગર સહિત અન્ય સ્થળોએ એક સાથે હુમલાઓ કરવામાં આવ્યા.

નરોડા ફ્રૂટ માર્કેટમાં ગાલા ધરાવતા 200 જથ્થાબંધ ફળના વ્યવસાયોમાંથી, મેમણ સમુદાયની માલિકીના તમામ 17 વ્યવસાયો સંપૂર્ણપણે નાશ પામ્યા, જ્યારે તિજોરીમાંથી પૈસા ચોરાઈ ગયા હતા અને તમામ વ્યવસાયિક રેકોર્ડ નાશ પામ્યા હતા. કૃષિ ઉત્પાદન સમિતિના અધ્યક્ષ, લક્ષ્મણ ડી. એ સાક્ષીઓને જણાવ્યું હતું કે વારંવાર ફોન કરવા છતાં, પોલીસે કોઈ પ્રતિક્રિયા આપી ન હતી. નરોડા પટિયાના રહેવાસીઓના જીવન અને ગૌરવ પર હુમલો પૂરજોશમાં ચાલી રહ્યો હતો ત્યારે પણ 28 ફેબ્રુઆરીના રોજ આ 17 જથ્થાબંધ વ્યવસાયો દિવસે દિવસે નાશ પામ્યા હતા. નરોડા ફ્રૂટ માર્કેટ, સ્વામી નારાયણ રોડ, નરોડાના સાક્ષી રમણલાલએ તેમના વ્યવસાય પર લક્ષિત હુમલાની સાક્ષી આપી હતી, જે હકીકતમાં, હિન્દુ-મુસ્લિમ ભાગીદારીની ત્રણ પેઢીઓ જૂની વાર્તા હતી. ઇબ્રાહિમ રમણલાલ સ્વામી નારાયણ ચાલ રોડ પર સ્થિત એક ફળ કમિશન એજન્ટ છે. આ પરંપરાગત આંતરસમુદાય ભાગીદારીને ટોળાઓ દ્વારા બક્ષવામાં આવી ન હતી, જે લોકોએ સ્પષ્ટપણે પોતાનું સંશોધન સારી રીતે કર્યું હતું. ઇબ્રાહિમ રમણલાલ દ્વારા થયેલા નુકસાનનું પ્રમાણ રૂ. 2.5 લાખ છે.

ફળ બજારની પાછળ, સ્વામી નારાયણ ચાલ ખાતે આવેલી બાબનશાહ મસ્જિદ પણ ખંડેર બની ગઈ હતી. કુરાનના પાના ફાડીને આખા ફ્લોર પર વિખેરાઈ ગયા હતા; તોડફોડ કરનારાઓને તેના પર શૌચ કરી હતું. [મઆઝલ્લાહ , ઉન પર લાનત] જ્યાં ઇમામ નમાઝ પઢવા માટે ઉભા હતા તે જ જગ્યાએ એક હિન્દુ મૂર્તિનો ફ્રેમ કરેલો ફોટોગ્રાફ મૂકવામાં આવ્યો હતો. અહીં પૂજા થઈ રહી હોવાના સંકેતો અને દિવાલો પર લાલ રંગમાં લખેલા "જય શ્રી રામ" ના નારા, સ્પષ્ટ પુરાવા હતા કે જ્યારે તેઓ આખી વસ્તીને ખંડણી માટે બંધક બનાવી રહ્યા હતા ત્યારે નફરત ફેલાવનારાઓના મનમાં શું હતું.

ભૂલાભાઈ પાર્ક, બહેરામપુરા નજીક આવેલા ન્યુ ગુજરાત (નેશનલ) કબાડી માર્કેટ કોર્પોરેશન પર ૨૮ ફેબ્રુઆરીથી ૨ માર્ચ સુધી ત્રણ દિવસ સુધી હુમલો કરવામાં આવ્યો અને તોડફોડ કરવામાં આવી. ફરજ પર રહેલા બે ચોકીદારોને અપંગ બનાવીને કતલ કરવામાં આવ્યા અને પછી તેમને સળગાવી દેવામાં આવ્યા. નજીકમાં આવેલા કાગડાપેઠ પોલીસ સ્ટેશને આ થવા દીધું. મોહમ્મદિયા અહલે-હદીસ મસ્જિદ અને કબાડી માર્કેટમાં ૨૨૫ દુકાનો (૧૬૦ અંદર અને ૬૫ બહાર) ૨૮ ફેબ્રુઆરીના રોજ જ સંપૂર્ણપણે નાશ પામી હતી. આ હુમલો ત્રણ પૂરા દિવસ સુધી ચાલ્યો, જેથી ખાતરી થાય કે સંપૂર્ણ વિનાશ થયો છે.

બે ચોકીદાર, અહેમદ મોહમ્મદ અરબ અને યુસુફ અબ્દુલ ગફુર શેખ, હારુન યુસુફની દુકાનની બહાર મૃતદેહ કાપેલા અને સળગેલા મળી આવ્યા હતા. બે અન્ય ચોકીદાર જે બચી ગયા હતા અને સાક્ષી છે તેઓ ગની ભાઈ જમાલ ભાઈ અને અબ્દુલ શકુર અબ્દુલ જબ્બાર છે. તેમણે અશોક ભાઈ સિંધીનું નામ હુમલાના મુખ્ય આરોપીઓમાંના એક તરીકે રાખ્યું છે. કાગડાપીઠ પોલીસ સ્ટેશન, જે કબાડી માર્કેટ હેઠળ આવે છે, ત્યાંના પોલીસકર્મીઓ ત્રણ દિવસ સુધી નુકસાનથી અજાણ હતા. પોલીસને મદદ માટે ડઝનબંધ ફોન કરવામાં આવ્યા હતા. સામગ્રીનું કુલ નુકસાન લગભગ 4 કરોડ રૂપિયા છે જ્યારે ઇમારતોનું નુકસાન 1.5 કરોડ રૂપિયા છે. ૨૮ ફેબ્રુઆરીએ અમદાવાદમાં હિંસા શરૂ થતાં, તોફાનીઓએ કબાડી માર્કેટના દરવાજા તોડી નાખ્યા, બધી દુકાનો લૂંટી લીધી અને બાળી નાખી, અને કબાડી માર્કેટને સંપૂર્ણપણે નાશ કર્યો.

જમાલપુરના એક સાક્ષીએ ટ્રિબ્યુનલને જણાવ્યું કે કેવી રીતે જગન્નાથ મંદિરની સામે આવેલી ૧૦૦ વર્ષ જૂની દરગાહ તોડી નાખવામાં આવી હતી અને દિવસો સુધી દરરોજ રાત્રે ત્યાં રામધૂન વાગતી સંભળાતી હતી. ૨૭-૨૮ ફેબ્રુઆરીની રાત્રે, મંદિર પરિસરમાં રાખવામાં આવેલા હાથીઓને દારૂ પીવડાવવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ થતા અવાજો અને રણશિંગડાના કારણે સમગ્ર વિસ્તારમાં ભય ફેલાયો હતો. છેલ્લી ચૂંટણી દરમિયાન, પાલડી વિસ્તારમાંથી જીતેલા ભૂતપૂર્વ મંત્રી હરેન પંડ્યાએ તેમના પ્રચાર દરમિયાન ખુલ્લેઆમ જાહેરાત કરી હતી કે, " 'બાંડિયો' નહીં બચવો જોઇયે" (મુસ્લિમ માટે વપરાતો શબ્દ"). કાંચ કી મસ્જિદ પાસે, સૈયદ પાનવાલા, બશીર ભાઈની દુકાન છે. તે પોલીસને મસાલા પાન ખવડાવે છે કારણ કે તેમની પાસે કોઈ વિકલ્પ નથી. ૨૮ ફેબ્રુઆરીએ, તેમનો પાન કા ગલ્લા નાશ પામ્યો. પીએસઆઇ યાદવ, જે આખો દિવસ નાશ પામેલા ગાલા પાસે ઉભા રહ્યા, તેમણે બશીરભાઈને હવેલી પોલીસ સ્ટેશનમાં કેસ નોંધાવવા માટે આવવા કહ્યું. પરંતુ પોલીસ સ્ટેશનમાં, તેમને પીએસઆઇ યાદવ અને પીએસઆઇ ચાવડાએ માર માર્યો. બંને તેમની પાસેથી મફતમાં પાન ખાતા હતા.

ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ રજૂ થયેલા ત્રણ પ્રત્યક્ષદર્શીઓએ ભૂતપૂર્વ મહેસૂલ મંત્રી હરેન પંડ્યાને વીએસ હોસ્પિટલની સામે અપના બજાર મેડિકલમાં આગ લગાવતા જોયા. આ મિયાઓને આગ લગાવીએ (`આ મુસ્લિમોને સળગાવીએ), તે પોતે સળગાવી દીધા પછી બૂમો પાડી રહ્યો હતો. એલિસ બ્રિજ પોલીસ સ્ટેશન નજીકમાં છે પરંતુ તેઓએ કંઈ કર્યું નહીં. ફાયર બ્રિગેડને બોલાવવામાં આવી હતી અને તેઓએ આગ બુઝાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. પરંતુ પંડ્યા, ટોળાનું નેતૃત્વ કરીને, તેમને અટકાવ્યા હતા. તેમની અને ભાજપના ધારાસભ્ય અશોક ભટ્ટ વિરુદ્ધ એફઆઈઆર દાખલ કરવામાં આવી છે. એલિસ બ્રિજ પોલીસ સ્ટેશનની બહાર, હરેન પંડ્યા પીઆઈને કહેતા સાંભળવામાં આવ્યા હતા, જ્યારે હોટેલ એલિસ સળગી રહી હતી, `આ સમાજ કઈ નથી કરતો. સંબંધિત પીઆઇ પાસે હોટેલ એલિસમાં તેમના માટે કાયમી ધોરણે એક ખાસ રૂમ બુક કરાવ્યો હતો.

نہیں ایسا نہیں ہوتا، کبھی ایسا نہیں ہوگا...
نہیں ایسا نہیں ہوتا، کبھی ایسا نہیں ہوگا...
کبھی ایمان کا، قرآن کا سودا نہیں ہوگا...

ہمیں تم قتل کر دو، شوق سے منظور ہے لیکن...
شریعت کے کسی مدے پے سمجھوتہ نہیں ہوگا...

نہ بُزدل کی طرح تم زندگی سے ہار کر مارنا ...
ارے ایمان والو ظلم کو للکار کر مارنا...

کبھی جب بھیڑیوں کا جھنڈ تمہیں گھیر ہی لے تو...
اگر مرنا پڑے تو چار چھے کو مار کر مرنا...

~ ویش پرتاپ گڑھی

(vaish_pratapgarhi_72)

યાદ રહે, અભી યે દાસ્તાન ખત્મ નહી હુઈ, અગલે Issue મે ઓર ઈલાકે...

Issue 5 કા ઈન્તેઝાર કરે.

શુક્રિયા.